

OSNOVNA ŠOLA BORISA KIDRIČA KIDRIČEVO

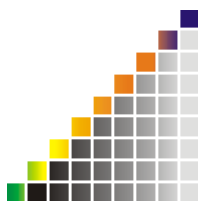
PUST V OBČINI KIDRIČEVO

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici: Anja Babič

Kristina Golub

Kidričevo, 2014

OSNOVNA ŠOLA BORISA KIDRIČA KIDRIČEVO

KAJUHOVA 10

2325 KIDRIČEVO

PUST V OBČINI KIDRIČEVO

ETNOLOGIJA

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici: Anja Babič

Kristina Golub

Mentorica: Jana Jerenec

Kidričevo, 2014

ZAHVALA

Pri izdelavi raziskovalne naloge se za pomoč, strokovno usmerjanje in nasvete zahvaljujema mentorici Jani Jerenec.

Prav tako se zahvaljujema slovenistki gospe Jasni Medved za lektoriranje ter anglistki Deborah Krtalić za prevod povzetka v angleščino.

Zahvaljujema se še tudi OŠ Borisa Kidriča Kidričevo, dolgoletni vodji FS Vinko Korže gospe Liljani Brglez, vsem sodelujočim anketirancem ter vsem, ki so naju spodbujali (starši, stari starši, sorodniki ...) in nama pomagali pri nastanku raziskovalne naloge.

VSEBINSKO KAZALO

1	UVOD	6
1.1	Opredelitev področja in opis problema.....	6
1.2	Namen, cilj.....	6
1.3	Raziskovalna vprašanja.....	6
1.4	Hipoteze.....	7
1.5	Predvidene metode raziskovanja.....	7
2	TEORETIČNI DEL	8
2.1	Zgodovina pusta.....	8
2.2	Pust danes.....	9
2.3	Vleka ploha – nekoč.....	9
2.4	Vleka ploha danes.....	11
2.4.1	Folklorna skupina Vinko Korže – od ustanovitve do danes.....	12
2.5	Navade ob pustnem času.....	13
2.6	Pustne jedi.....	14
3	EKSPERIMENTALNI DEL	15
3.1	Rezultati anketnega vprašalnika.....	15
4	RAZPRAVA	20
5	ZAKLJUČEK	21
6	LITERATURA IN VIRI	22
7	SLIKOVNI VIRI	23
8	PRILOGE	24
8.1	Priloga 1.....	24
8.2	Priloga 2.....	26

KAZALO SLIK

Slika 1: Vleka ploha (Vir: Jerenec, 2014)	11
---	----

KAZALO TABEL

Tabela 1: Se boste letos našemili?	15
Tabela 2: Kam hodite pustovat?	15
Tabela 3: V kaj se šemite za pust?	16
Tabela 4: Najboljši del pusta so?	16
Tabela 5: Katere jedi jeste za pust?.....	17
Tabela 6: Katere običaje imate za pust?.....	17
Tabela 7: Ali menite, da so se običaji spremenili?	18
Tabela 8: Poznate cirkovško pustno šego »vleka ploha«?	18
Tabela 9: Kdo vam je o njej pripovedoval?.....	19
Tabela 10: Se vam zdi, da je pomembno, da se šega ohrani?.....	19

POVZETEK

Vsi praznujemo in vsi se veselimo praznikov, pa o njih navadno vemo premalo. Prazniki že tisočletja napolnjujejo človeško življenje in ga hkrati razbremenjujejo.

Ljudje v preteklosti niso storili kakšnega pomembnega koraka ali stvari po naključju, ampak vedno v skladu z določenimi pravili. Ker so se ljudje zavedali svoje majhnosti, so častili naravo in božje sile.

V letu so časi, ko se duhovi vračajo na svoje domove – tako so nekdaj verovala ljudstva po svetu. In prav v času, ko se zima umika pomladi, se še posebno radi vrnejo in stresajo svoj srd, ker so morali zapustiti ta svet. Mažejo se s sajami, posipajo s pepelom in moko, pretepajo, zahtevajo odkupnino in darila, poskušajo celo kaj ukrasti ali vsaj premakniti. Pust je prastar praznik. V davni dobi je bil to praznik, ki je imel namen počastiti prednike in izprositi dobro letino.

Da bi bilo življenje čim bolj veselo, so ljudje včasih veliko praznovali. Mnogi prazniki so imeli versko vsebino. Najmanj praznikov je bilo poleti, saj so imeli kmetje veliko dela na poljih. Kako pa je s praznovanji danes? Nič čudnega torej ni, če želimo ohraniti kulturno dediščino.

Največje bogastvo pustnih mask premore SV Slovenija, zlasti Dravsko in Ptujsko polje. Osrednji lik pustnega dogajanja je korant, demon, katerega naloga je pregnati zimo in prebuditi naravo k pomladnemu razpoloženju. Izredno slikovite so tudi skupine »oračev«, »rusa« ter seveda »ploharji« iz Cirkovc.

V raziskovalni nalogi bova predstavili običaj »ploharjev«. Ta običaj bi želeli predstaviti drugim, ki živijo v krajih, kjer pust ni praznik. Izvedli sva anketo, s katero sva želeli ugotoviti, kaj ljudje menijo o pustu. Ugotovili sva, da je v Krajevni skupnosti Cirkovce pust in ohranjanje kulturne dediščine bolj prisoten kot v Krajevni skupnosti Kidričevo.

KLJUČNE BESEDE

ploharji, Folklorna Skupine Vinko Korže, Cirkovce, pust

ABSTRACT

People look forward and like to celebrate different holidays throughout the year, but we usually do not know a lot about them. Holidays make our lives colorful and give us energy for everyday life.

People in the past have done everything in their lives according to certain rules. They did not leave anything by chance. They came to conclusion that they are insignificant in comparison to nature so they started to worship nature and the divine forces.

There is time when spirits return to Earth or so people believed around the world. The spirits came back and were angry and full of fury when the spring was in the process of replacing winter because they had to leave this world. They were smeared with soot and ashes, they were sprinkled with flour and beaten, they demanded the ransom and gifts, they tried to steal something etc. Carnival is an ancient holiday. In the ancient times, this was a holiday, meant to honor ancestors and to seek the good harvest.

People in the past and nowadays want to celebrate because people want to be happy. Many holidays in the past had arisen from religion. In the summer there were not many holidays, because farmers had a lot to do in the fields. What about the celebrations and holidays today?

There are many diverse carnival masks in north-east of Slovenia, especially around Ptuj. The main character is korant. Korant is a demon, whose mission is to banish the winter and awaken the spring. There are other picturesque groups, like "Rusa" and "ploharji" from Cirkovce.

In the research paper we will present the custom "ploharji." We would like to present this custom to people who do not know and celebrate Carnival. We conducted a survey with which we wanted to find out what people think about Carnival. We learned that in the local community Cirkovce, Carnival and preservation of cultural heritage, is more present than in Kidričevo.

KEY WORDS

ploharji, the Folklore Group Vinko Korže, Cirkovce, Carnival

1 UVOD

1.1 Opredelitev področja in opis problema

Odločili sva se izdelati nalogo na temo pustne šege in predstaviti pustne navade v Občini Kidričevo. Učenki sva pod vodstvom mentorice spoznali svojo pokrajino. Ta se je začela oblikovati že v daljni preteklosti, na kar nas opozarjajo tudi pustne šege. Ker naju zanimata kulturna dediščina in praznovanje pusta, sva želeli predstaviti plohharje iz Cirkovc, saj meniva, da te šege veliko ljudi ne pozna. Lotili sva se raziskovalne naloge o pustnih šegah in običajih v Občini Kidričevo. Koliko ljudi je ozaveščenih o plohharjih ter o tem, kaj menijo prebivalci Občine Kidričevo, bova poskušali odkriti s pomočjo anket. Kaj predstavlja šega »plohharji«, bova poskušali ugotoviti s pomočjo intervjuja z Liljano Brglez, dolgoletno članico Prosvetnega društva Cirkovce, ter pregleda arhivskega gradiva. Osnovne in ključne podatke bova poiskali v literaturi.

1.2 Namen, cilj

Najina raziskovalna naloga govori o bogati pustni dediščini. Najin namen je bil spoznavati kulturno dediščino Občine Kidričevo, izoblikovati pozitiven odnos do domačega kraja, seznaniti se z življenjem kraja in ljudi, ki živijo v njem, navajati se na pridobivanje ustnih virov in izročil. Najpomembnejši cilj raziskovalne naloge je bil, da bi ljudje cenili naravno in kulturno dediščino naše občine. Prav tako sva želeli spoznati tradicionalne pustne maske v konkretnem geografskem prostoru ter življenje nekoč in danes. Upava, da se bo s pomočjo najine naloge izboljšalo poznavanje te šege ter da bo naloga ljudem v opomin, da je ohranitev kulturne dediščine zelo pomembna za življenje naših potomcev.

1.3 Raziskovalna vprašanja

Zastavili sva naslednja vprašanja:

- Se boste letos našemili za pust?
- Kam hodite pustovat?
- V kaj se šemite?
- Katere jedi jeste za pust?
- Katere druge običaje imate za pust?
- Ali mislite, da so se običaji spremenili?
- Ali poznate šego »vleka ploha«?
- Kaj predstavlja običaj »vleka ploha« za vas?

1.4 Hipoteze

Najine hipoteze so:

1. Prebivalci Krajevne skupnosti Kidričevo ne praznujejo pusta v tolikem številu kot prebivalci Krajevne skupnosti Cirkovce.
2. Ljudje z območja Kidričevega ne poznajo »vleke ploha«, medtem ko prebivalci Cirkovce in okoliških vasi poznajo to šego in jo želijo ohraniti.
3. Ljudje v okolici Kidričevega v večini ne poznajo šege in ne vedo, kaj predstavlja.
4. Ljudje želijo, da se šega ohrani.

1.5 Predvidene metode raziskovanja

Raziskovalna naloga je sestavljena iz dveh delov. V prvem delu sva iz strokovne literature preučili značilnosti pusta nekoč in danes. V drugem delu pa sva uporabili naslednje metode raziskovanja:

- anketne vprašalnike,
- intervju,
- uporaba strokovne literature.

Pripravili sva anketni vprašalnik, ki vsebuje štirinajst vprašanj. Anketni vprašalnik so reševali občani Občine Kidričevo. Občani so anketne vprašalnike reševali resno in z zanimanjem. Neprimerne in nepopolne anketne vprašalnike sva izločili iz raziskave. Tako sva statistično obdelali 359 anketnih vprašalnikov (223 anket občanov Kidričevega ter 136 anket prebivalcev Cirkovce in okoliških vasi). Te sva nato med seboj primerjali.

Pripravili sva tudi intervju z gospo, ki je že veliko let vodja Folklorne skupine Vinko Korže. Odgovori na zastavljena vprašanja so nama razjasnili določena znanja, katerih do sedaj še nisva imeli.

Iz podatkov anketnega vprašalnika bova raziskavo nadaljevali v smeri, da bi javnosti predstavili vsaj delček zelo zanimive šege »vleka ploha«.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Zgodovina pusta

Ko govorimo o pustu ali kurentovanju, pomislimo predvsem na pustne šeme in maske, na njih obhode in zabave. Ljudje si vsaj enkrat na leto hočejo nadeti druge obraze, krinke in da se pod njimi znorijo. V davnih časih so imeli ti pustni liki poseben pomen. Predstavljali so demone, ki so preganjali zimo in privabljali pomlad.

To je čas, ko se napravimo v pustno šemo, maškaro oz. fašenk, kot to imenujemo v vzhodni Sloveniji. Pustni čas je vsako leto ob drugem času. Določimo ga s prvo pomladno luno, na katero je vezana tudi velika noč. Pust ima svoje korenine že v prazgodovini. Takrat so si moški naredili maske in se tako povezali z onostranstvom, s čimer naj bi preganjali zimo. Ta poganski praznik se je kasneje pomešal s keltskimi navadami, kjer so maske že odganjale zimo in naznanjale pomlad (Pust, 2013).

V Starem Rimu so pust praznovali kot novo leto. Takrat je imelo leto 10 mesecev. Novo leto so Rimljani praznovali šele spomladi. Kasneje, ko je Gaj Julij Cezar uredil koledar, so letu dodali še dva meseca, in sicer januar in februar. Takrat so novo leto praznovali 1. januarja. Rimljani se v času pusta niso maskirali, maskirali pa so se sredi zime, ko so praznovali saturnalije. Maskirali so se v čast bogu kmetijstva Saturnu, ki naj bi jim prinesel dobro letino. Takrat so se maskirali tako gospodarji kot tudi sužnji. Preoblekli so se drug v drugega. Verjeli so, da bodo z menjavo vlog svet obrnili na glavo, nato pa iz nereda ponovno nastane red (Pust, 2013).

V srednjem veku so ta praznik prevzeli kristjani in ga spremenili. Poimenovali so ga karneval. Kristjani so po pustnih zabavah, ko je bilo dovoljeno veliko jesti in piti, imeli 40-dnevni post, ki je trajal vse do velike noči. Torej so pust v krščanstvu povezali z veliko nočjo, saj je naznanjal uvod v postno obdobje. V času posta kristjani niso jedli mesa in se namesto zabavi posvetili iskanju miru. Iz tega običaja je nastala tudi beseda pust. Začetki pusta, kot ga poznamo danes, segajo približno v 10. stoletje našega štetja (Pust, 2013).

Iz prve polovice 17. stoletja obstajajo prvi zapiski o pustovanju v Sloveniji. Na vasi so se v maškare preoblečali predvsem otroci, ki so hodili od hiše do hiše. Veljala je vraža, da se pustnih šem ne sme spoditi, ker naj bi to prinašalo nesrečo. Tako so otroci dobili krof ali kakšno malenkost. Pred dobrimi sto leti so s pustovanji začeli tudi v mestih, predvsem v obliki pustnih plesov in otroških maškarad (Pust, 2013).

Čas, ko je mrzla zima prepuščala mesto prijaznejši pomladi, je bil na Slovenskem že od nekdaj dober razlog za številna praznovanja. Začetek novega naravnega cikla je najbolj veselo obeležil pust. Pustovanje pa ni pomenilo samo vedno dobrodošlega obdobja razbrzdanega veseljačenja, temveč je v svojih izvornih oblikah temeljilo na magičnih prvinah, s katerimi so ljudje skušali vplivati na naravo (Pust, 2013).

2.2 Pust danes

Danes pusta večina ljudi ne upošteva več. Karnevali in rajanja so manj obsežna, kot so bila v preteklosti. Ohranile so se nekatere maškare. Predvsem otroci se še vedno radi maskirajo in postanejo del fašenka. Ohranili pa so se tudi krofi, ki se še vedno pečejo v času pusta.

Nekateri kraji si še vedno prizadevajo ohraniti stare običaje. O kurentih, cerkljanskih laufarjih, drežniških pustovih, prekmurskem pozvačinu, kostanjeviških šelmah, škoromatih iz Brkinov, dobropoljskih mačkarah in drugih tradicionalnih maškarah govorimo v času pusta. Vsaka slovenska pokrajina ima svoje pustne maske; ene imajo stare in tradicionalne, druge bolj sodobne maškare. Mednje sodi Ptuj, kjer so doma kurenti oz. koranti.

Kurenti so oblečeni v narobe obrnjene in težke ovčje kožuhe, na glavi imajo pošastno krinko z rilčastim nosom in dolgim rdečim jezikom. Na pasu imajo na verigi obešene kravje zvonce, v roki pa palico – ježevko, ki je na koncu obdana z bodičasto ježevo kožo. V nekaterih krajih imajo kurenti na glavi tudi rogove. Kurenti so na svojih obhodih dobivali od deklin tudi robce, ki so si jih obesili okrog pasu. Več robcev, kot je kurent imel, bolj ponosen oz. imeniten je bil.

Za Dravsko polje so značilni še orači s korantom, z njimi tudi rusa in kamela ter ploharji. Pri Svetem Lovrencu na Dravskem polju so hodili orači, ki so orali »za debelo repo«. Poznali so koranta, ki so mu pravili kar fašenk. Oblečen je bil v narobe obrnjen kožuh, imel je rogove na glavi in dolgo palico v rokah. Pripravili so tudi našemljeno »gostüvanje« z ženinom, nevesto in svati (Ptujski tednik, 1961, Brglez, 2014).

Skupini ploharjev iz Cirkovc in oračev s Ptujkega in Dravskega polja razvojno sodita skupaj, a nastopata danes ločeno in imata različno vsebino. Ploharji so prisotni tako na Dravskem polju, v Slovenskem goricah in Halozah kot na Kozjaku, v Dravski, Mislinjski in Mežiški dolini (Tetičkovič, 2000).

Še danes pa je živ obred pluzenja ali vlečenja pluga. Šest ali osem našemljenih »dečkov« vlačijo po vasi majhen plug. Vanj je vprežen kurent. Zavijejo na dvorišče in zorjejo po njem nekaj brazd. »Pobirač« vanje vseje repno seme (to je pesek) in pograbi brazde z grabljami. »Iz semena bo zrasla debela repa,« razlaga pobirač gospodinji in ji še naroči, da morajo zvečer »za debelo repo« tudi plesati. Gospodinja orače obdaruje z jajci, klobasami ali praženki. Z obredom pustnega oranja so hoteli naši predniki priklicati pomlad, da bi se čim prej začelo delo na polju, ki naj bi bogato obrodilo.

Poleg kurentovih obredov in vlačanja pluga so se v naših krajih obdržali tudi navadni liki, ki predstavljajo razne živali: rüso, kamelo ali gambelo, medveda, kokota (petelina), picike. Vendar so ti liki manj upoštevanji. Včasih spremljajo orače skozi vas (Ptujski tednik, 1961).

2.3 Vleka ploha – nekoč

V Občini Kidričevo se ponašamo z zelo starim pustnim izročilom oz. šego. Vleka ploha je predpustni običaj, ki je doma na Dravskem polju, v prvotni obliki pa se je ohranil vse do danes v Cirkovcah. Pred pozabo ga je rešil in ohranil Vinko Korže, ki je leta 1931 ustanovil Folklorno

društvo Vinko Korže. Točnih podatkov, zakaj je Vinko Korže ustanovil folklorno skupino, ni. Sklepamo pa, da verjetno zato, ker je veliko opisoval ljudske običaje in pisal igre. Verjetno tudi zato, ker je bil znan po tem, da je spoštoval kulturno dediščino in jo je hotel ohraniti. V skupino je že na začetku vključil dekleta in fante, ki so bili blizu njegovemu mišljenju. Folklorna skupina iz Cirkovc je od leta 1961 znana pod imenom ploharki, ko je na ptujskem kurentovanju predstavila šego vlečenja ploha. Cirkovski ploharki, ki danes delujejo pod okriljem krajevnega Prosvetnega društva Cirkovce, so si s številnimi nastopi pridobili sloves in so leta 1981 slavili petdesetletnico svojega nastopanja. Skupino sestavljajo mladi fantje in dekleta, v veliki meri najstniki, katerih skupni interes je petje, ples, družabnost, zabava in potovanje. Ob pustnem času vsako leto pripravijo na povorki »vleko ploha«. Vleka je bila v opomin tistim, ki s samskim stanom niso pripomogli k pomnožitvi rodu. Danes je vleka ploha dobila druge pomene in vsebine (Vrabl, 1968; Brglez, 2014).

Če se v neki vasi v času od enega do drugega pusta ni poročilo nobeno dekle, so morala vsa dekleta iz te vasi za kazen vleči ploh (smrekovo ali borovo deblo, okrašeno z zelenjem, pisanimi umetnimi rožami in raznobarnimi trakovi). To se je dogajalo na pustni torek oz. naslednji dan – na pepelnico (Ptujski tednik, 1961).

Fantje so se na ta vaški praznik dobro pripravili. Že v nedeljo zjutraj so fantje podrli primeren bor in ga pripeljali v vas. V torek dopoldan so ga naložili na plužnice in ga pritrdili, da je bil pripravljen za vleko. Ploh so okrasili z zelenjem. Dekleta pa so pripravila okrasni papir in rože, da je bil lepo okrašen. Nato so morali izbrati »nevesto«. Ponavadi je ta čast pripadla najstarejšemu dekletu v vasi. Veliko deklet se je te vloge otepalo. Ker so se bale, da jih ne bodo več vabili v vaško družbo, so jo nerade sprejele. Da »nevesti« ni bilo dolgčas, je imela poleg sebe vaške črne babe. Njihova naloga je bila krajšati čas nevesti in jo tolažiti. Črne babe so med sprevodom pobirale jajca, da so jih kasneje prodale in po pokopu pusta pripravile za večerjo oz. »sedmino«. Močni fantje so bili drvarji in so žagali zadnji del bora. Med sprevodom je eden od »holčarjev« delil nasekane kose lesa občinstvu, predvsem dekletom, da bi imela srečo v zakonu in dobila moža. Košček lesa, ki ga »holčarji« delijo občinstvu, predstavlja simbol sreče. Zraven pa so dobile listek, na katerem je pisalo: »Če ga nisi dobila iz mesa, ga boš pa iz lesa« (Kuret, 1984; Brglez, 2014).

Na plohu je bil pritrjen stol z »ženinom« Onzekom iz slame, s katerim so na večer omožili »nevesto«. Ploh z »ženinom« je vleklo tri in več parov deklet, ki so bila oblečena v delovne oz. vsakdanje obleke. Fantje so šli pred njimi in prepevali fantovske pesmi. Trije fantje so stopali za plohom in »drevarili«. Za njimi so šli ostali vaški fantje in dekleta. To so bili sinovi in hčere večjih kmetov. Oblečeni so bili v lepe, nedeljske obleke. Za njimi so šli še drugi fantje in dekleta, ki so prepevali in vriskali. Vsi so bili praznje napravljeni, in sicer fantje s temnimi klobuki, dekleta pa z belimi rutami na glavi in pisanimi oblačili. Ljudje so dekleta opisali kot prikupna, saj so vriskala kot fantje. Fantje so imeli »prislike« s svetlimi gumbi in žametne klobuke, na njih pa pušeljce (Vrabl, 1968).

Ves sprevod je vodil najstarejši in najizkušenejši fant z »gajzlo« oz. bičem v roki. Za veselo razpoloženje povorke so poskrbeli vaški muzikantje in pa »protfirer« (drug) in »kroncjunfrava« (družica). V takem vrstnem redu se je pomikal ploh z udeleženci do župana na enem koncu vasi, od tam pa na drugi konec. Spremljala jih je vsa vas. Sprevod se je spotoma ustavljal, fantje in dekleta so zaplesali »za debelo repo«. Fantje in dekleta so zaplesali in z močnim udarjanjem z nogo ob tla preganjali zimo ter prosili »za debelo repo«, zato so jih gostili z vinom, mesom in krofi. Med sprevodom je eden izmed fantov drvarjev, »holčarjev«, delil ljudem nažagane in nasekane kose lesa. Najrajši jih je dajal dekletom, da bi čim prej dobila moža in imela srečo v zakonu. Okrogli »kolutuči« so pomenili srečo. Pri tem je dekletom govoril: »Če nisi hotela ženina iz mesa, pa ga imej iz lesa.« Vleko ploha povezujemo s starim obredom čaranja plodnosti (Kuret, 1984; Brglez, 2014).

Najzanimivejši pa je bil konec tega običaja – slovo fantov in deklet od neveste. Najprej so ji zapeli pesem v slovo, nato pa je eden izmed fantov prebral poslednje želje nevesti v slovo:

DRAGA NO LUBA NEVESTA MICIKA!

»Nes je prišo tisti veliki den, ko mi cirkovski pjebi no deklina jemljemo slovo od tebe no tvojega ledig stana. Duge lete si nam bla dobra prijateljca, vse do tistega cajta, ki si se prvokrat zatreskala v sosedovega Francla. Toda lubezn je bla res velka, saj te je že po 14-ih dneh pustu. Za jim je prišlo na vrsto po celi ducat Onzkov, Šimetov, Tevžov, **Jurijov, no drugih pjevov, ki so se do nešjega dneva že vsi vženili pred oltarom svete device Marije Cirkovške**, pa noben na srečo s tebi. Ti pa si samo čakala no čakala, to kar si rez dočakala. Dobra boš tudi ti svojega ženina, našiga lubiga Onzeka. Nocoj, na tvojo poročno noč, boš celo noč poleg jega spala, vjutro pa se nedoteknjena vstala. Mi pjebi no deklina pa ti vošmo dosti sreče (Brglez, 2014).

Slika 1: Vleka ploha (Vir: Jerenec, 2014)

2.4 Vleka ploha danes

Danes še vedno na ploh pritrđijo stol in nanj posadijo slamnatega ženina Onzeka. Le-tega spremlja črno oblečena ženska, ki pa je v resnici v žensko oblečen moški. Danes vlečejo ploh dekleta in fantje. Oblečila članov folklorne skupine so sešita po praznični kmečki noši iz prve polovice 20. stoletja. Plesalke so oblečene v »ta kmešno« (nedeljsko oziroma praznično) žensko nošo. »Unteršnjica« (spodnje krilo) je bele barve, obrobljena s čim bolj nabrano in široko »naštrikano« čipko. Plesalka nosi vrhnje krilo temne barve čez spodnje krilo, svilen predpasnik črne barve in belo bluzo s stoječim nabranim ovratnikom ter z dolgimi, nabranimi rokavi. Obleče si žametno jopico »kočamajko« in ogne svileno pisano ruto, ki jo okraši z rdečim nageljnom. Platnene bele nogavice so danes zamenjale elastične. Pod krilom imajo čez nogavice oblečene še spodnje hlače (rege) iz platna, ki segajo do kolen in si privežejo rdečo podvezico (Tetičkovič, 2003).

Plesalci v belih platnenih srajcah zatlačijo temne hlače v visoke škornje. »Lejbič« (telovnik) temne barve je okrašen z rdečim nageljnom in zelenjem. Podobno so oblečeni tudi harmonikar in »holcarji«, ki nosijo s seboj sekiro in žago za rezanje ploha. Okrog pasu si zavežejo »fortok«, moder predpasnik z našitim belim vzorcem, po čemer se cirkovška skupina razlikuje od drugih. Na glavi ima fant klobuk, okrašen z rdečim nageljnom in zelenjem. Drug in družica nosita predpasnik bele barve. Nevesta v beli poročni obleki ima ponavadi obilno oprsje, poročni šopek, njen obraz je zakrit z belo masko in belim pajčolanom. Črni babi, ki jo spremljata, sta v črni jopici in črnem dolgem krilu, obraz imata zakrit z belo ali črno masko in nosita cekar ali košaro za darove. Borov ali smrekov ploh je položen na dvoje plužnic. Vse skupaj je okrašeno z dvema smrečicama nad plužnicami, z zelenjem in številnimi pisanimi papirnatimi trakovi (Tetičkovič, 2003).

2.4.1 Folklorna skupina Vinko Korže – od ustanovitve do danes

Nastanek folklorne skupine sega torej v daljno leto 1931, ko jo je ustanovil Vinko Korže. Vinko Korže se je rodil leta 1895 v Cirkovcah. V družini je bilo 5 otrok, trije fantje in dve dekleti. Delal je v gostilni, ki stoji še danes in se tudi imenuje po njem. Bila je last njegove družine (Brglez, 2014).

Vinko se je kot mlad fant učil kuhanja. Pot ga je zanesla na delo v Parizu. Kasneje se je zaposlil v Trstu kot gostilničar. V petdesetih letih je obiskal sestro v Ameriki, kjer je bil dva meseca. Po vrnitvi v domovino se je začel ukvarjati s kmetijstvom (Brglez, 2014).

Že njegova zunanost je bila za vaško okolje nekaj posebnega. Imel je daljše lase, ki si jih je mazal z oljem. Negoval si je kožo, okoli vratu pa je nosil obesek Ilirija. Tako urejen je šel v gledališče. Bil je tudi igravec, saj je igral v gledališču v Mariboru. Leta 1931 je ustanovil gledališko društvo. Najprej je režiral druge tekste, kasneje pa je začel sam pisati igre. Napisal je tri: Micki je treba moža (1936), Čigav je grunt (1938) in Gobja župa (Brglez, 2014).

V začetku svojega delovanja je bil v slabem odnosu s šolo (učitelji so govorili, da je samo navaden kmečki fant), zato s svojo gledališko skupino ni smel nastopati v dvorani. Vadili in igrali so na skednju. Sam je povedal, da ni imel materialne, moralne in politične podpore. Težave je imel tudi kot režiser. V časih stare Jugoslavije je bilo v Cirkovcah več dramskih skupin: v šoli, cerkvi in pri Koržetu. Po prvem uspešnem nastopu pa je dokazal, da je sposoben. Igro Micki je treba moža so leta 1936 igrali v gledališčih na Ptuju in v Mariboru. Napisal je tudi filmski scenarij Gostija. Leta 1947 so po njem v Cirkovcah posneli film, ki prikazuje običaje ob poroki. Sodelovala je folklor in nekateri domačini. Sam je igral ženina. V petdesetih letih je napisal še Venček narodnih običajev iz Dravskega polja v štirih slikah. Naslovi slik so: Hej, zaspanci – ljudski običaji ob binkoštni nedelji, Plesni venček – večer pred poroko, Prihod ženina po nevesto in Praznik žetve (Brglez, 2014).

V tridesetih letih je začel zbirati ljudska oblačila. Izbiral je mlade ljudi in jih učil ljudskih plesov. Skupina je nastopala na raznih kulturnih shodih in ob praznikih. Nastopali so v Mariboru, Ptuju in Ljubljani, in sicer v času njegovega vodstva kar 92-krat. Skupina ni delovala le med drugo svetovno vojno, ko se je priključila kulturnemu molku. Njegova folklorna skupina je bila precej vase zaprta. V skupino se je lahko vključil samo tisti, ki je bil podobnega nazora kot on, najbolje pa je bilo, če so bili plesalci povsem tiho. Ko je izbiral ljudi, je sprejel predvsem pevce in tiste, ki so znali plesni korak valčka in polke ter so bili postavni. Plesalce je

preizkušal tudi tako, da so se morali vrteti z metlo. V skupini je plesal tudi sam. Umrl je leta 1962 (Brglez, 2014).

Folklorna skupina še danes skrbi za prepoznavnost podravske regije tudi v tujini, saj velikokrat gostujejo širom po Evropi. Tako so plesne in navade predstavili že v Italiji, v Poljski, v Nemčiji, v Franciji, v Nizozemski, v Belorusiji, v Hrvaški, v Madžarski, v Belgiji, v Bosni in Hercegovini, v Črni Gori, na Siciliji in v Avstriji. Skupina je zelo zaželeno, saj so do sedaj imeli več kot 2000 nastopov, na leto povprečno 20 nastopov. Žal natančnih podatkov ni (Brglez, 2014).

V času pusta ima skupina veliko nastopov, saj predstavljajo običaj ploharije v okolici in tudi drugod. Takrat se število folkloristov tudi poveča. Na nastopih jih spremljajo trije muzikantje, ki igrajo na diatonično harmoniko, klarinet in bariton. V skupini še vedno plešejo mlada dekleta in fantje. Običajno so to srednješolci in študentje. Žal pa je zadnja leta manjše zanimanje mladih za ples v folklorni skupini. Skupina pleše 19 plesov, ki izvirajo iz štajerskega območja, plesov drugih pokrajin pa ne vključujejo v svoj program. Člani imajo redne vaje, kjer se učijo plesov. Ponavadi jih uči vodja skupine, starejši plesalci učijo mlajše ali pa pokličejo kakšnega strokovnjaka (Brglez, 2014).

Oblačila, ki jih nosijo plesalci, so poleti in pozimi enaka. Razlika je samo v tem, da fantje poleti ne nosijo »lajbičev«. Za pust pa imajo posebne stare plesne kostume oz. štajersko nošo. Folkloristi morajo imeti za nastop urejeno in zlikano obleko. Dekleta morajo biti skromno naličena in imeti morajo urejeno frizuro. Lase morajo imeti spletene v kito, ki jo na temenu snejejo. Od leta 2011 ima skupina nove kostume, ki jih z veseljem pokažejo (Brglez, 2014).

Folklorna skupina sodeluje tudi na območnih, medobmočnih in državnih revijah folklornih skupin. Skoraj vedno se uvrstijo na medobmočno revijo, včasih pa jim je uspelo tudi na državno. Njihova želja je, da bi čim več nastopali. Po možnosti tudi v tujini in da bi pridobili čim več mladih plesalcev, ki bodo s ponosom ohranjali kulturno dediščino Cirkovc in okolice (Brglez, 2014).

2.5 Navade ob pustnem času

Izročila v zvezi s pustom so še danes živa. Skoraj ga ni kraja, kjer na pustni dan ne bi plesale in norele maske. Nekoč je njihov ples pomenil, da bo repa toliko bolj debela, kolikor bolj živahno bodo poskakovale. Maske pa ne smejo biti preveč lepo oblečene, raztrgane morajo biti in imeti ponošeno obleko ter zvižgati in peti. Če pride taka razcapana šema v hišo, je kmet vesel, saj bo tudi sam vse leto zvižgal in pel ter imel vsega dovolj. Prav je, da gospodar in gospodinja masko pogostita, sicer bo nesreča pri živini.

Zlasti na pustni torek mora biti večerja dobra in izdatna. Na Ptujskem polju je bila, da skuha gospodinja pred sončnim vzhodom svinjsko glavo in žgance. Na pustni mizi je tudi na krljje zrezana repa. Skoraj povsod po naših krajih še danes jedo ta dan svinjino, klobase in praženke. Pri pustnem obedu so do čistega polizali skledo in lonce, kajti kuram bi se pri valjenju pokvarila jajca, če bi bilo v posodah kaj ostankov. Ponekod pa so pustili skledo, v kateri so na pusta postavili jed na mizo, neumito do pomladi, ko so jo uporabili pri setvi in iz nje zajemali seme. Tako je polje bogato obrodilo.

Na pustni torek pa so bili včasih še druge navade kot le vlečenje ploha ali kurentovanje. V okolici Ptuja so stresali sadno drevje, da bi bolje obrodilo. Okrog Ljutomera v sadno drevje mečejo oluščene koruzne storže. Ponekod na pustni torek vsipljejo kokošim hrano v obroč, da ne bi prišla lisica. V nekaterih krajih pa fantje pokajo z bičem že štirinajst dni pred pustom, da s tem preženejo zle duhove.

Ob pustu so ljudje pridno nosili pustne smeti na križpotje, saj so verjeli, da gre na ta način vsa nesnaga od hiše.

Ljudje so bili veseli, če je na pust deževalo, saj je to pomenilo, da bo zelenjava tisto leto dobro obrodila.

Dekleta pa so morala pomesti svojo sobo od vsakega kota prosti sredini, nato pa smeti položiti na smetišnico. Te so nato odnesle na gnoj, kjer so morale poklekniti in zmoliti tri Očenaše. Ponoči pa se jim je v sanjah prikazal bodoči ženin.

2.6 Pustne jedi

Pust je bil v naših krajih praznik, ki je predpisoval jedi, saj so na pomladno rodovitnost zemlje naši dedje poskušali vplivati tudi s hrano.

Že v četrtek pred pustom, ob malem pustu, je na mizo prišla prekajena svinjska spodnja čeljust ali svinjski rilec v ričetu. O tem govori tudi pregovor: »Danes je ta mal pust, se kuha čeljust.«

Na pustni torek so gospodinje pekle krofe. Krofi so bili obvezna jed v vsaki hiši. Pregovor pravi: »V hiši, kjer se na pustne dni ne cvrejo krofi, se poleti ne bo sušilo seno.« Narediti krofe ni enostavno, saj morajo imeti lepe »krance« oz. »porte«. Če jih ni, je to sramota za gospodinjo, predvsem pa stara vraža grozi, da ob slabo pečenih krofih na pustni torek jeseni repa ne bo debela. Še danes velja povsod, da mora biti vsakdo sit, tudi živina. Če bo na ta dan lačna mukala v hlevu, bo vse leto nagajala na paši. Ponekod še verjamejo, da bo tisti, ki je na pusta najboljši in najhitrejši jedec, vse leto tudi pri delu najbolj priden in uren.

3 EKSPERIMENTALNI DEL

3.1 Rezultati anketnega vprašalnika

Vzorec anketirancev so bili prebivalci Občine Kidričevo. Oddale smo 475 praznih anketnih vprašalnikov, od tega 301 v Kidričevem, Kungoti, Njivercah, Apačah in 174 v Cirkovcah ter okoliških vaseh. Izpolnjenih in primernih za obdelavo je bilo 359. Tako smo izpolnjenje ankete iz obeh okolišev med seboj primerjale.

Tabela 1: Se boste letos našemili?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Da, kot vsako leto	35,4	53,7
Ne, ker nimam časa	10,8	7,3
Ne, ker ne maram pusta	11,2	6,6
Ne vem še	42,6	30,9
Da, letos se bom našemila prvič	/	1,5
SKUPAJ	100,00	100,00

35,4 % anketiranih v kraju Kidričevo se bo našemilo kot vsako leto poprej. Veliko več takih, ki se bo našemilo kot vsako leto, je v kraju Cirkovce in okoliških vaseh, saj se bo tam našemilo kar 53,7 % anketirancev. V obeh geografskih krajih je veliko takih, ki še ne vedo, ali se bodo našemili ali ne. Med anketiranci je tudi 11,2 % prebivalcev Kidričevega in 6,6 % iz Cirkovc, ki ne marajo pusta. Med anketiranci pa je tudi 10,8 % in 7,3 % takih, ki se nimajo časa našemiti.

Tabela 2: Kam hodite pustovat?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Lancova vas	17	12,5
Markovci	6,8	8,1
Ptuj	56	57,4
Drugo	20,2	22
SKUPAJ	100,00	100,00

17 % prebivalcev Kidričevega in 12,5 prebivalcev Cirkovc hodi pustovat v Lancovo vas. V Markovce hodi 6,8 % oz. 8,1 % prebivalcev. V obeh primerih ljudje najraje hodijo pustovat na Ptuj, saj hodi tja pustovat kar 56 % prebivalcev Kidričevega in 57,4 % prebivalcev Cirkovc. Približno enako jih hodi pustovat drugam. Zapisali so, da hodijo na povorko v Cirkovce, na Ribičijo, nikamor, v Rače ...

Tabela 3: V kaj se šemite za pust?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
V kurenta	6,3	1,5
V hudička	4,5	4,4
V čarovnico	7,2	3,7
Drugo	82	90,4
SKUPAJ	100,00	100,00

82 % oz. 90,4 % anketiranih se namaskira po trenutnem navdihu oz. glede na skupino (princese, stara baba, pikapolonica, morska deklina, pilot, policaj ...). Le 18 % oz. 8,6 % anketiranih izbere tradicionalno masko, kot je npr. kurent, hudiček ali čarovnica.

Tabela 4: Najboljši del pusta so?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Pustni krofi	26,5	19,2
Pustne maškare	6,3	41,1
Pustni karnevali	15,7	11,8
Vse skupaj	50	22,8
Drugo	1,5	5,1
SKUPAJ	100,00	100,00

50 % Kidričanov ima pri pustu rado vse skupaj, medtem ko ima 41,1 % Cirkovčanov najraje pustne maškare. Veliko anketirancev, to je 26,5 % in 19,2 %, ima najraje pustne krofe. Veliko pa jih ima rado pustne karnevale, saj te 15,7 % oz. 11,8 % anketiranih postavlja za najpomembnejšo in najljubšo stvar pri pustu. Le 1,5 % oz. 5,1 % anketiranih pravi, da je najboljši del pusta zabava, čas za norčije ter ohranitev običajev.

Tabela 5: Katere jedi jeste za pust?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Krofe	66,9	64
Pečenice	17,9	5,9
Kislo zelje	9,4	13,1
Drugo	5,8	17
SKUPAJ	100,00	100,00

66,9 oz. 64 % ljudi je med pustom pustne krofe. 17,9 % prebivalcev Kidričevega je za pusta pečenice, medtem ko 17 % prebivalcev Cirkovc ob pustu je poleg pečenic še kračo, svinjska rebra oz. rdeče meso.

Tabela 6: Katere običaje imate za pust?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Pustovanje	44	8,4
Šemljenje	16,1	54,4
Hoditi od hiše do hiše	9,4	25,4
Drugo	30,5	11,8
SKUPAJ	100,00	100,00

44 % anketiranih iz Kidričevega hodi med pustom pustovat, medtem ko se 54,4 % anketiranih iz Cirkovc šemi. Običaj, ko fašenk hodi od hiše do hiše, je bolj živ v Cirkovcah, saj tam kar 25,4 % anketiranih hodi od hiše do hiše. Veliko število anketiranih pa se ne maskira oz. ne udeležuje pustovanja, se ne šemi oz. ne hodi od hiše do hiše. Teh je kar 30,5 % v Kidričevem in 11,8 % v Cirkovcah.

Tabela 7: Ali menite, da so se običaji spremenili?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Da	36,3	27,9
Ne	15,2	11
Delno	48,5	61,1
SKUPAJ	100,00	100,00

48,5 oz. 61,1 % anketiranih meni, da so se običaji delno spremenili. Kar 36,3 % ter 27,9 % jih meni, da so se običaji spremenili. Manjšina anketirancev, to je 15,2 % oz. 11 %, meni, da se običaji niso spremenili.

Tabela 8: Poznate cirkovško pustno šego »vleka ploha«?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Ne poznam	50,2	12,5
Poznam	49,8	87,5
SKUPAJ	100,00	100,00

49,8 % anketiranih iz Kidričevega pozna »vleko ploha«. V Cirkovcah in okolici je to število veliko večje, saj pozna »vleko ploha« kar 87,5 % anketiranih. Iz ankete je razvidno, da kar 50,2 % anketiranih iz Kidričevega te šege ne pozna.

VPRAŠANJA ZA LJUDI, KI SO ODGOVORILI, DA POZNAJO »VLEKO PLOHA«

V Kidričevem pozna »vleko ploha« 111 ljudi oz. 49,8 % anketiranih, v Cirkovcah in okolici pa 119 ljudi oz. 87,5 % vprašanih.

Tabela 9: Kdo vam je o njej pripovedoval?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Sorodniki	50,5	60,5
Prijatelji	30,6	12,6
Drugo	18,9	26,9
SKUPAJ	100,00	100,00

Velika večina anketiranih je izvedela o »vleki ploha« od sorodnikov. Kar 30,6 % anketiranih iz Kidričevega in 12,6 % anketiranih iz Cirkovc je izvedelo o šegi od prijateljev. 18,9 % oz. 26,9 % jih je o šegi izvedelo iz medijev, od g. Antona Brgleza – dolgoletnega vodja Folklorne skupine Vinko Korže, od sodelavcev in znancev. Zelo veliko anketiranih iz Cirkovc pa je samih sodelovalo na povorki pri »vleki ploha« oz. so bili člani Folklorne skupine Vinko Korže.

Tabela 10: Se vam zdi, da je pomembno, da se šega ohrani?

	Kidričevo (%)	Cirkovce (%)
Da	99,1	100
Ne	0,9	/
SKUPAJ	100,00	100,00

Vsi anketirani v kraju Cirkovce so odgovorili, da je pomembno, da se šega ohrani. Le 0,9 % oz. 1 anketirani iz Kidričevega je mnenja, da se šega ne rabi ohraniti.

4 RAZPRAVA

Na vprašanje, če se bodo letos našemili, sva lahko potrdili svoje predvidevanje, da več prebivalcev Cirkovc praznuje pust in se šemi. Kar 53,7 % prebivalcev se bo našemilo kot vsako leto. 35,4 % prebivalcev se bo našemilo v Kidričevem. S tem sva potrdili, da na podeželju več ljudi ohranja pustne običaje kot pa v večjem kraju.

Hipotezo, da ljudje iz območja Kidričevega ne poznajo »vleke ploha«, sva potrdili, saj ljudje te šege večinoma ne poznajo. Samo 49,8 % anketiranih iz Kidričevega pozna »vleko ploha«, medtem ko 50,2 % anketiranih iz Kidričevega te šege ne pozna. Seveda je slika popolnoma drugačna, saj večina ljudi iz Cirkovc to šego pozna oz. sodeluje v njej.

Z vprašanjem, kaj ta šega predstavlja, sva tudi naslednjo hipotezo potrdili, saj samo 49,8 % anketiranih pozna to šego. Glede na odgovore je tudi med njimi veliko takih, ki so delno pravilno opisali šego in kaj predstavlja. Veliko je bilo takih, ki so šego že videli, kaj predstavlja, pa niso vedeli. Slika je popolnoma drugačna med anketiranimi iz Cirkovc, saj tam večina, to je 87,5 % anketiranih, ve, kaj šega predstavlja.

Z zadnjim vprašanjem, ali želijo, da se šega ohrani, sva potrdili hipotezo, da ljudje želijo, da se tradicija ohrani in da se prenese v naslednje rodove.

5 ZAKLJUČEK

Prazniki so nekoč ljudem zaradi težkega življenja in trdega dela veliko pomenili. Tudi danes nas napolnjujejo z novo življenjsko močjo.

Veliko ljudi še vedno kaže, da so pustno ustvarjalni in da jim pustovanje pomeni odlično priložnost, da z njo spoštujejo kulturno dediščino, da z njo živijo in jo predstavljajo. Vendar prikazovanja pustne dediščine ne moremo prepustiti naključju, posameznikom.

Po končani raziskovalni nalogi sva svoj kraj začeli dojemati drugače. Z raziskovalnim delom sva prišli do spoznanja, da je tudi v tako majhni občini, kot je Občina Kidričevo, zelo veliko kulturne dediščine, ki je ljudje ne poznajo.

Kako krajani gledajo na pustovanje, sva ugotovili s pomočjo ankete, opravljene med domačini. Med najinim delom se je porodilo veliko novih idej, kako med krajani širiti zavest o pustu in tradicionalnih pustnih maskah. Odločili sva se, da moramo narediti vse, kar je v naši moči, da se bo kulturna dediščina ohranila in da je bodo deležni tudi naši otroci.

6 LITERATURA IN VIRI

Brglez, L. FD Vinko Korže, (ustno izročilo), 12. 2. 2014.

Kuret, N. Maske slovenskih pokrajin. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1984. 207–210.

Naši pustni običaji, *Ptujski tednik*, 3. Februar 1961, str. 4.

Pust, 12. februar 2013. Dostop: <http://www.rtv slo.si/infodrom/infoteka/5/512> (13. 2. 2014).

Tetičkovič, B. Pojem tradicije v sodobnosti pri ploharjih in oračih. 2003, str. 93–102.

Vrabl, J. Pust, pust krivih ust ... *Vestnik*, 1968, let. XX, št. 7, str. 13.

7 SLIKOVNI VIRI

Slika 1: Jerenec, J. Vleka ploha. Cirkovce, 4. 3. 2014.

8 PRILOGA: ANKETA

8.1 Priloga 1

ANKETNI VPRAŠALNIK

ANKETA – PUST V OBČINI KIDRIČEVO

Pozdravljeni!

Sva učenki devetega razreda in opravljava raziskovalno nalogo z naslovom Pust v Občini Kidričevo. Prosimo, če odgovorite na naslednja anonimna vprašanja.

1. **Spol (obkroži):**   M   Ž

2. **Starost:** _____

3. **Kraj bivanja:** _____

4. **Se boste letos našemili za pust?**

- a) da, kot vsako leto
- b) ne, ker nimam časa
- c) ne, ker ne maram pusta
- d) ne vem še
- e) da, letos se bom našemil/a prvič

5. **Kam hodite pustovat?**

- a) Lancova vas
- b) Markovci
- c) Ptuj
- d) drugo: _____

6. **V kaj se šemite?**

- a) v kurenta
- b) v hudička
- c) v čarovnico
- č) drugo: _____

7. **Najboljši del pusta so:**

- a) pustni krofi
- b) pustne maškare
- c) pustni karnevali
- č) vse skupaj
- d) drugo: _____

8. Katere jedi jeste za pust? (Lahko obkrožite več odgovorov.)

- a) krofi
- b) pečenice
- c) kislo zelje
- d) drugo: _____

9. Katere druge običaje imate za pust?

- a) pustovanje
- b) šemljenje
- c) (hoditi od hiše do hiše)
- d) drugo: _____

10. Ali mislite, da so se običaji spremenili?

- a) da
- b) ne
- c) delno

11. Poznate cirkovško pustno šego »vleka ploha«?

- a) ne poznam
- b) poznam

Če je vaš odgovor POZNAM, odgovorite na naslednja vprašanja.

12. Kdo vam je o njej pripovedoval?

- a) sorodniki
- b) prijatelji
- c) drugo: _____

13. Se vam zdi, da je pomembno, da se šega ohrani?

- a) da
- b) ne

14. Kaj predstavlja običaj »vleka ploha« za vas?

_____

_____

Hvala za sodelovanje!

8.2 Priloga 2

INTERVJU Z LILJANO BRGLEZ

1. Od katerega leta deluje FS Vinko Korže?
2. Koliko ljudi je plesalo na začetku?
3. Ali gostujete tudi kje drugje?
4. Če da, v katerih državah ste vse bili?
5. Koliko nastopov ste imeli do sedaj?
6. Se za pust poveča število folkloristov?
7. Kdo je bil ustanovitelj društva?
8. Bi lahko povedali kaj več o njem?
9. Kako je prišel do ideje za ustanovitev tega društva?
10. Kaj v povorkah počnejo folkloristi? Prosim, če bi lahko natančneje opisali.
11. Na koliko različnih inštrumentov igrajo muzikantje, ki spremljajo folkloriste?
12. Kdo sedaj vodi folklorno skupino?
13. Ali ima FS Vinko Korže že kakšno knjigo? (naslov)
14. Kdo sestavlja t. i. splete za nastope?
15. Od katerega leta starosti se lahko pridružiš folklorni skupini?
16. Ali dobiš tam plesni par ali ga moreš sam poiskati?
17. Koliko različnih plesov plešete?
18. Kako ste oblečeni poleti, kako pozimi in kako za pust?
19. Kakšen pomen ima katera vloga za pust?
20. Ali se mladi radi vključujejo v folkloro?
21. Radi plešejo ljudske plese?
22. So plesi zelo težki?
23. Se plese lahko hitro naučiš?
24. Ti pri učenju pomagajo drugi?
25. Kolikokrat imate vaje?
26. Obiskujete tudi kakšna tekmovanja?
27. Če da, ste bili tudi kdaj zelo dobri?
28. Kako morajo biti punce pri folklori urejene?
29. So bile obleke folkloristov na začetku enake kot sedaj?
30. Kakšne načrte imate za prihodnost?